

16 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [dtum],
woonachtig te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridische adviseurs: mr. J.F. Roth en mr. R. Hebly, advocaten te
Amersfoort,

tegen:

de heer [naam]
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van het bisdom Breda.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 mei 2012. Op 18 september 2012 is een verweerschrift binnengekomen van aangeklaagde.

Op 7 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Namens klaagster zijn verschenen haar juridische adviseurs mr. J.F. Roth en mr. R. Hebly. Aangeklaagde is verschenen met monseigneur drs. [naam], kanselier van het bisdom Breda.

Op 21 november 2012 is een e-mailbericht binnengekomen van mr. Roth met daarin het verzoek om een week uitstel van de aanhoudingstermijn van twee weken die de Klachtencommissie op 7 november 2012 had gesteld naar aanleiding van de zitting.

Op 28 november 2012 is een e-mailbericht binnengekomen van mr. Roth, waarin hij de Klachtencommissie verzoekt om op grond van artikel 12 van de onderhavige Klachtenprocedure een onafhankelijk medisch advies aan te vragen bij een (medisch) deskundige.

Op 6 december 2012 is een brief binnengekomen van mr. Roth, waaruit blijkt dat klaagster geen toestemming geeft voor het verstrekken van haar medische informatie en dat het verzoek van 28 november 2012 derhalve als ingetrokken moet worden beschouwd.

2. De klacht

2.1. Klaagster zat in [jaar/jaar] op de kunstacademie in [plaats]. Klaagster woonde in die tijd in [plaats]. Klaagster kwam, na zes jaar gewerkt te hebben als advocaat, in aanraking met de bijbel en wilde daar meer over weten. Via een vriend is zij toen geweest op een Abdij in [plaats], alwaar een studiecentrum was. Externen konden in de Abdij logeren en er ook op retraite gaan. Klaagster is toen eerst een paar keer gaan kijken en is een weekendje gaan logeren. Het viel haar op dat het heel stil was, dat niemand wat zei en dat ze niet aangesproken werd. In [jaar] werd klaagster ziek en werd zij opgenomen in de psychiatrische inrichting [naam] in [plaats].

2.2. Nadat klaagster in [jaar] uit [naam] was vertrokken, probeerde zij, op 48-jarige leeftijd nieuwe contacten te maken. Dat was lastig voor haar na een lange periode van stilte en werken in het bos. Zo raakte klaagster in contact met aangeklaagde. Hij deed een studie Kafka en las haar over de telefoon voor. De studie naar Kafka was een gezamenlijke interesse van klaagster en aangeklaagde.

2.3. Klaagster voelde zich door aangeklaagde onder druk gezet en vernederd. Zij accepteerde het gedrag van aangeklaagde omdat zij bang was een afvallige van het geloof te worden. Hierdoor geraakte zij in een zeer ondergeschikte en afhankelijke positie. Ten tijde van haar ziekenhuisopname bleef aangeklaagde contact zoeken en nodigde haar uit om te helpen met schoonmaken in de pastorie. Als tegenprestatie kookte aangeklaagde voor haar. Het contact werd intiemer en klaagster werd regelmatig door aangeklaagde op zijn schoot getrokken. Op een avond ging aangeklaagde een stap verder. Hij nam klaagster mee naar de badkamer, kleepte haar uit en stopte haar in bad, zonder haar goedkeuring te vragen. Daarna nam aangeklaagde haar mee naar de slaapkamer en ontdeed zich van zijn kleding en trok klaagster mee in bed. Hierna liet aangeklaagde klaagster pas gaan.

2.4. Klaagster heeft een psychiatrisch verleden. Kort na het overlijden van de vader van klaagster, is klaagster in [jaar] ziek geworden en opgenomen in de psychiatrische inrichting [naam] in [plaats]. Daar is klaagster uiteindelijk vrijwillig tot [jaar] gebleven. Klaagster heeft na haar periode in [naam] nog op diverse locaties in [plaats] gewoond. In [jaar] is zij van [plaats] naar [plaats] verhuisd. Daar is zij gaan wonen in een recreatiewoning in een omgeving met veel mooie natuur. Klaagster is in [jaar] vanuit [plaats] verhuisd naar [plaats] om in een nieuwe omgeving rust voor zichzelf te creëren. In [plaats] heeft klaagster meerdere psychologische gesprekken gehad, waarin zij (vanaf ongeveer [jaar]) eindelijk over alle gebeurtenissen heeft kunnen vertellen. Dit waren gesprekken ter verwerking van posttraumatische stress. Klaagster heeft momenteel vervolgesprekken bij een haptonoom. Met deze gesprekken wordt getracht weer voldoende zelfvertrouwen bij klaagster te kweken.

2.5. Klaagster geeft aan dat haar religieuze leven als gevolg van de hierboven beschreven gebeurtenissen op bijzonder nare wijze is overschaduwd. Klaagster is door de gebeurtenissen in verwarring geraakt en voelde zich door aangeklaagde gemanipuleerd. Zelfs in de tijd dat klaagster vrijwillig in de psychiatrische inrichting verbleef, is zij slachtoffer van seksueel misbruik geworden. Klaagster lijkt wel vanaf het moment dat zij in [jaar] voor het eerst in [plaats] kwam bij de abdij, achtervolgd door seksueel misbruik door geestelijken. Het behoeft geen betoog dat dit haar leven in ernstige mate heeft bepaald.

2.6. Klaagster hoopt door het indienen van deze klacht rust te vinden en een bepaalde wijze van verzoening met het verleden, zodat zij haar verder kan. Ook hoopt klaagster dat zij zich weer vrijelijk kan aansluiten bij een geloofsgemeenschap en dat zij zich daar vrij van haar belastende verleden kan bewegen. Klaagster wenst ook dat de verantwoordelijken openlijk

excuses aanbieden voor hetgeen klaagster is aangedaan. Klaagster wenst ten slotte volledig schadeloos gesteld te worden.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift gesteld en ter zitting verklaard dat hij met klaagster een vriendschappelijke relatie had. Dit was begonnen doordat zij vaak samen gingen wandelen. Op een gegeven moment in [maand, jaar] kwam klaagster helemaal onverzorgd bij aangeklaagde aan de deur en aangeklaagde wist zich geen raad met de situatie. Aan de ene kant had hij te doen met klaagster, anderzijds was er de angst dat er zomaar een parochiaan zou verschijnen. Toen heeft aangeklaagde er inderdaad voor gekozen om klaagster met zachte aandring naar zijn badkamer te dirigeren. Met tegenzin ging klaagster daar op in. Er zijn toen echter geen seksuele handelingen verricht. Aangeklaagde heeft klaagster niet geholpen met uitkleden, hij heeft enkel zonder bewust te kijken een handdoek gebracht toen klaagster in bad zat. Achteraf gezien vindt aangeklaagde dit geen handige handeling van zichzelf, maar aangeklaagde stelt zich op het standpunt dat er geen sprake was van seksuele handelingen. Ook de andere door klaagster gestelde handelingen, zoals samen met klaagster naakt in bed liggen en het op schoot trekken van klaagster, betwist aangeklaagde.

Daarnaast heeft aangeklaagde zich op het standpunt gesteld dat er sprake was van een vriendschappelijke relatie tussen klaagster en aangeklaagde en geen pastorale relatie, ondanks dat aangeklaagde toegeeft altijd priester te zijn. Aangeklaagde wist dat klaagster in [naam] zat, maar klaagster was in staat om zelf te bepalen wat zij deed. Er kan derhalve in de onderhavige zaak niet gesproken worden van dwang of een afhankelijkheidsrelatie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3. van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.K. Kerk (hierna: de Procedure) moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of *in een afhankelijkheidsrelatie* seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Het relaas van klaagster, geschetst in haar klaagschrift, komt geloofwaardig en oprecht over. Nu niet ter discussie staat dat er geen sprake was van dwang, zal de Klachtencommissie de vraag moeten beantwoorden of er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie. Naar het oordeel van de Klachtencommissie moet die vraag ontkennend worden beantwoord, nu klaagster bij aanvang van het gestelde seksueel misbruik 48 jaar oud was en hoog opgeleid. Wel is gebleken dat het gaat om een kwetsbare vrouw, van welke omstandigheid aangeklaagde ook op de hoogte was, maar op geen enkele wijze is gebleken dat er in de betrokken periode sprake was van een zodanige geestelijke beperking dat er sprake was van een afhankelijkheidsrelatie. Uit de stukken blijkt dat klaagster zelf ook het contact met aangeklaagde bleef opzoeken. Gelet op het voorgaande ziet de onderhavige klacht dan ook niet op seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure en derhalve zal klaagster op grond van het voorgaande dan ook niet-ontvankelijk worden verklaard in haar klacht. De Klachtencommissie wil echter niet nalaten op te merken dat het niet onaannemelijk is dat er sprake is geweest van onverstandig grensoverschrijdend en vanuit de kuisheidsgelofte bezien ongeoorloofd gedrag.

5. Het advies

De Klachtencommissie verklaart klagster niet-ontvankelijk in haar klacht.

Dit advies is vastgesteld op 16 januari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kanselier van het bisdom [plaats], aan aangeklaagde en aan de gemachtigden van klagster verzonden.